

DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI

1. Kas yra CO₂?

Anglies dioksidas – atmosferos dujos, susidedančios iš vieno anglies ir dviejų deguonies atomų. Atmosferoje jos sudaro apie 0,04% bendro tūrio. Tai plačiai gamtoje paplitusios bespalvės, bekvapės ir beskonės dujos. Šios dujos žmogaus sveikatai nepavojingos, tačiau padidėjęs jų kiekis atmosferoje prisideda prie klimato atšilimo.

2. Kodėl negalima į popieriaus rūšiavimo konteinerį mesti popierinių nosinaičių?

Išrūšiuotos popieriaus atliekos privalo būti švarios, neužterštos riebalais, kitomis medžiagomis. Panaudotos nosinaitės yra suteptos. Gali plisti įvairios infekcijos, ligos, dėl to jas reiktų mesti į buitinių atliekų konteinerį.

3. Kas yra PET pakuotės?

PET (PETE) (polietileno tereftalatas) yra skaidrus, mechaniškai atsparus ir lengvas plastikas, priklausantis poliesterių šeimai. PET ženklu žymimos gaivių gėrimų, sulčių, vandens, skalbimo priemonių, valiklių pakuotės.

4. Kur reiktų mesti „Tetrapak“ pakuotes? Ar jos rūšiuojamos?

„Tetrapak“ pakuotes reikia rūšiuoti. Jas reikia mesti į plastikui skirtą konteinerį.

5. Ar rūšiuojami guminiai daiktai? Kaip pvz. guminės pirštinės?

Šiuo metu Lietuvoje guminiai daiktai nerūšiuojami. Daiktai, pagaminti iš gumos, metami į bendrą komunalinių atliekų konteinerį.

6. Kodėl Rytų Lietuvoje vienam gyventojui tenka mažesnis komunalinių atliekų kiekis?

Pagal turimus LR Aplinkos ministerijos duomenis šiame regione yra mažiau išmetama atliekų. To priežastis – gyventojai atsakingiau vartoja, kita priežastis – Rytų Lietuvos kraštas yra skurdesnis (didesnis bedarbių skaičius, mažesnis darbo užmokestis), todėl ir gyventojų perkamoji galia yra mažesnė (jie mažiau vartoja).

7. Kodėl reikia rūšiuoti atliekas, jeigu vis tiek visos atliekos suverčiamos į vieną šiukšlių automobilį?

Namuose gyventojai atlieka tik pirminį rūšiavimą. Vėliau, visos atliekos yra dar kartą perrūšiuojamos, pavyzdžiui, plastikas atskiriamas nuo popieriaus ir t.t. Taupant kuro sąnaudas dažnai atliekas surenka vienas automobilis, tačiau iš išrūšiuotų konteinerių visos atliekos keliauja į atliekų rūšiavimo bazę. Automobilis, surenkantis išrūšiuotas atliekas nesupila į vieną konteinerį, o automobilio konteineris yra padalintas į tris arba dvi skirtingas sekcijas (sekcijų skaičius priklauso nuo to, kokias išrūšiuotas atliekas surenka automobilis).

8. Ar būtina išplauti pakuotes rūšiuojant atliekas? Kokia rūšiavimo prasmė, jeigu norint tausoti aplinką yra išnaudojama daug vandens ir naudojami cheminiai plovikliai?

Ne visais atvejais reikia plauti pakuotes. Plaunamos pakuotės tam, kad jos nebūtų užterštos, suteptos (pvz. riebalais) ir neturėtų nemalonaus kvapo antrinio perrūšiavimo metu. Tad siūloma dažniausiai perplauti paprastu vandeniu ir nenaudoti buitinės chemijos. Taip pat, visais atvejais vengti neekologiškos buitinės chemijos. Indams, pakuotėms plauti galima pasigaminti ir natūralių plovimo priemonių.

9. Teko girdėti, kad dalis atliekų, patekusių į buitinių atliekų konteinerius ir išvežtų į sąvartyną dar yra išrūšiuojama. Ar tai yra tiesa?

Ne, netiesa. Tos atliekos jau nerūšiuojamos.

10. Kaip yra perdirbamas plastikas? Ar skirtingos rūšys yra perdirbamos atskirai (pvz. spalvotas, bespalvis)? Ar visas plastikas gali būti perdirbamas?

Namuose išrūšiuotas plastikas keliauja toliau į antrinių žaliavų perrūšiavimo įmonę, kur plastikas dar kartą perrūšiuojamas pagal skirtingas spalvas ir struktūrą (pvz. „tetrapak“ pakuotė atskirai

perdirbama nuo plastikinių butelių). Ne visas plastikas gali būti perdirbamas, o tik tas, kuris pažymėtas perdirbimo ženklais.

11. Kaip reikėtų atsikratyti senu mobiliuoju telefonu arba pavyzdžiui ausinuku? Daiktai labai smulkūs, ar būtina juos vežti į specialią aikštelę, kuri dažnai būna labai toli? Gal galime mesti į buitinių atliekų konteinerį?

Jokiais būdais negalima mesti į buitinių atliekų konteinerį. Šias elektronines atliekas reikia vežti į didelių gabaritų aikštelę. Taip pat šias atliekas superka ir kai kurios elektroninės parduotuvės. Kai kuriose įstaigose dažnai ir mokyklose yra pastatyti konteineriai, kurie skirti elektroninėms atliekoms surinkti.

12. Ar brangieji metalai, pavyzdžiui auksas, yra atlieka? Per kiek laiko suyra?

Kai auksiniai daiktai tampa nereikalingi ar netinkami naudojimui (pvz. sutrūkusi grandinė, sulūžęs auskaras ir t.t.) – jie vadinami „aukso laužu“. Nereikalingus dirbinius, ar jų dalis galima priduoti aukso supirktuvėms, juvelyrams, kurie išlydys auksą ir pagamins naujus dirbinius arba sutaisys senus ir tuomet daiktai pagaminti iš aukso ir vėl bus tinkami naudojimui. Visi metalai yra veikiami korozijos (t.y. metalų irimas dėl fizikinės ir cheminės sąveikos su aplinka (pvz. tipiška korozija – metalo rūdijimas)), išskyrus auksą ir sidabrą.

13. Per kiek laiko suyra limonado butelis?

Limonado butelis yra pagamintas iš plastiko (PET), todėl aplinkoje jis suyra per 200-500 metų. Patartina PET tarą mesti į plastikui (plastmasei) skirtą konteinerį, ir vėliau jis bus perdirbtas.

14. Į kurį konteinerį reikėtų mesti metalo atliekas?

Metalo atliekas (pvz.: skardines nuo gėrimų, konservų dėžutes ir t.t.) galima mesti į plastikui skirtą konteinerį. Taip pat metalo atliekas galima priduoti į metalo supirkimo punktus.

15. Kaip rūšiuoti atliekas neturint tam specialių konteinerių?

Namuose galima pastatyti atskirus keturis konteinerius arba maišus, pasigaminti dėžes (bendrą komunalinėms atliekoms; popieriui ir kartonui; plastmasei; stiklui). Taip pat galima rinkti ir į vieną atskirą maišą perdirbamas atliekas (popierių ir kartoną, plastmasę, stiklą) ir nuėjus prie konteinerių išrūšiuoti (sudėlioti į atskirus varpelius).

16. Ar galima deginti atliekas ant juodžemio darže? Juk žolės plotas tada nėra deginamas?

Atliekų deginti negalima.

17. Kur reiktų mesti tuščias talpas nuo dezodorantų?

Aerozolinius flakonėlius reikėtų atiduoti į atliekų surinkimo aikšteles, nes tokios atliekos priskiriamos prie pavojingų atliekų.

18. Kodėl reklaminių skrajučių bei plakatų negalima mesti į popieriui skirtą konteinerį?

Skrajutes ir plakatus galima mesti į popieriui ir kartonui skirtą konteinerį.

19. Ar folija gali būti perdirbama?

Folija gali būti perdirbama ir ją reikia mesti į plastikui skirtą konteinerį.